

НАВЧАННЯ МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННЮ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

І.С. Присяжнюк

Національний технічний університет України «КПІ ім.Ігоря Сікорського»

Основною метою курсу іноземної мови у вищих навчальних закладах є розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності студентів, що надасть змогу майбутнім фахівцям поглиблювати свої знання, здобуваючи інформацію у вітчизняних і закордонних публікаціях і навчальних матеріалах, а також ділитися нею на міжнародному рівні, використовуючи свої комунікативні навички. З цієї причини важливу роль на заняттях англійської мови приділяють продуктивним видам мовленнєвої діяльності, серед яких розглянемо монологічне мовлення.

Монологом називають «безпосередньо спрямований до співрозмовника чи аудиторії організований вид усного мовлення, який передбачає висловлювання однієї особи і характеризується певними комунікативними, психологічними і мовними особливостями» [1, с. 167]. Залежно від комунікативних функцій монологічного мовлення, монологи поділяють на:

1. *монолог-повідомлення*, метою якого є виклад фактів в інформативній формі;
2. *монолог-опис*, у якому вказується наявність або відсутність певних ознак в об'єкті;
3. *монолог-міркування*, що супроводжується послідовним викладом думок і узагальненням їх висновками;
4. *монолог-переконання*, що має на меті сформулювати у слухача певну думку або точку зору [1, с. 169].

Програма дисципліни «Іноземна мова» на передбачає, що студенти бакалаврату по закінченню навчання повинні мати наступні вміння:

- виступати з презентаціями та доповідями на професійні й академічні теми;
- вести монолог на загальні та професійні теми;
- виділяти головну ідею доповіді, розвивати її враховуючи аудиторію, тему і мету повідомлення.
- коментувати надану інформацію та результати роботи у формі графіків, схем і таблиць [2].

Враховуючи вимоги програми, індивідуальні особливості і рівень підготовки студентів, пропонується розбити роботу над розвитком навичок монологічного мовлення на етапи.

На першому етапі студент вчиться поєднувати фрази у понадфразову єдність, утворюючи речення. На цьому етапі важливо застосовувати опори у вигляді таблиць [1, с. 177]. Прикладом є наступні види завдань:

Exercise 1

Chemistry is a multidiscipline study. There is a list of subdisciplines given below. Choose the discipline and explain its field of application.

Example:

Organic chemistry studies most carbon-containing compounds like pharmaceuticals, plastics.

Discipline	Area of emphasis	Examples
Organic chemistry	most carbon-containing compounds	pharmaceuticals, plastics
Inorganic chemistry	Matter that doesn't contain carbon	Minerals, metals, non-metals
Analytical chemistry	Components and composition of substances	Food nutrients, quality control

Exercise 2

The table below compares nowadays concentration of greenhouse gases in the atmosphere with the concentration 100 years ago. Describe each gas using information provided in the table.

Example:

One of the greenhouse gases is carbon-dioxide. Its chemical formula is CO₂. The concentration of this gas in 1900s was 365 ppm. But soon it was increased by 33% and in 2000s the concentration was 480 ppm. The main reasons for the increase are burning fossil fuels and deforestation.

Gas	Concentration 1900s	Concentration 2000s	Increase	Reasons
CO ₂	365 ppm	480 ppm	33%	exhaust fumes, deforestation
CH ₄	1.8 ppm	3.4 ppm	87%	agriculture, oil spills
CFCs	0.8	1.5 ppm	93%	use of aerosols

На другому етапі метою викладача є навчити студентів поєднувати речення у мікромонологи, з використанням опор у вигляді таблиць і малюнків при необхідності [1, с. 180]. Для прикладу наведемо наступну вправу:

Exercise 3

Air pollution is another ecological problem. Explain your groupmates what is air pollution using additional information:

- pollutants: solid particles, liquid droplets, or gases;
- sources: anthropogenic (motor vehicles; fumes from paint, etc), natural (methane, dust from natural sources, smoke);

- health effects (lung and heart diseases, and respiratory allergies);
- reduction efforts (to increase fuel efficiency, conversion to cleaner fuels).

На третьому етапі студенти створюють монологічні висловлювання текстового рівня, формуючи повноцінний монолог. Студентам дають комунікативне завдання, залежно від якого вони наводять аргументи, висловлюють свою думку, переконують слухача тощо. На цьому етапі опори зазвичай не використовуються [1, с. 186]. Прикладом є наступні вправи:

Exercise 5

Using the information given in the previous exercises tell your groupmates about environmental impacts of air pollution. What are the main sources of air pollution? How can this problem be eliminated?

Exercise 6

You are participating in a conference devoted to ecological problems. Your report is titled “Acid rain as a part of air pollution”. Think over the main points of your report and present it to other participants.

Отже, навчання монологічному мовленню студентів немовних спеціальностей є одним з основних завдань у розвитку комунікативних навичок і має здійснюватися поетапно залежно від рівня знань й індивідуальних особливостей студентів.

Література:

1. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К:Ленвіт, 2002. – 328 с.
2. Робоча програма кредитного модуля „Іноземна мова для професійно орієнтованого спілкування. Ділове мовлення” для студентів за напрямом підготовки 6.051301 Хімічна технологія.